

ПОВІДОМЛЕННЯ про підозру

місто Миколаїв

27 квітня 2024 року

Старший слідчий відділу розслідування злочинів, учинених в умовах збройного конфлікту СУ ГУНП в Херсонській області Лобанов Микола Миколайович, розглянувши матеріали досудового розслідування, зареєстровані в Єдиному реєстрі досудових розслідувань за № 12022230000000221 від 08.03.2022 за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 7 ст. 111-1, ч. 2 ст. 111, ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, встановивши наявність достатніх доказів для повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінальних правопорушень, відповідно до ст. ст. 36, 40, 42, 276-278 КПК України,

ПОВІДОМИВ:

Белову Миколі Миколайовичу, 11.11.1990 року народження, громадянину України, уродженцю міста Херсон, зареєстрованому за адресою: місто Херсон, вул. Бойка, 110, документованому паспортом громадянина України серії № 007211189, виданим Корабельним відділом у м. Херсоні УДМС у Херсонській області 08.12.2021, так званому «старшому следователю СО Суворовского городского отдела полиции Главного управления МВД Херсонской области», старшому лейтенанту поліції рф, раніше не судимому,

про те, що він підозрюється у вчиненні таких кримінальних правопорушень:

- добровільному зайнятті громадянином України посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України;

- діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканності України (державна зрада): перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, надання іноземній державі та її представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, вчинені в умовах воєнного стану, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України;

- жорстокому поводженні з цивільним населенням та інших порушеннях законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України.

**Фактичні обставини кримінальних правопорушень,
у вчиненні яких підозрюється Белов М.М.**

З лютого 2014 року до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією російської федерації проти України та окупацією частини території України. У ході вказаного міжнародного збройного конфлікту 24 лютого 2022 року президент рф оголосив початок так званої спеціальної військової операції, що полягала у здійсненні повномасштабного вторгнення зс рф, інших збройних формувань рф та підконтрольних їм угруповань іррегулярних збройних формувань на територію України.

Факт повномасштабного збройного вторгнення на територію України не приховувався владою рф, а також встановлений рішеннями міжнародних організацій, зокрема резолюцією Генеральної Асамблеї ООН ES-11/1 від 02.03.2022 «Про агресію проти України», п. п. 1, 3 Висновку 300(2022) Парламентської Асамблеї Ради Європи «Наслідки агресії Російської Федерації проти України», п. п. 17, 18 наказу Міжнародного Суду ООН від 16.03.2022 за клопотанням про вжиття тимчасових заходів у справі «Звинувачення в геноциді відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього (Україна проти РФ та ін.)».

Відповідно до ст. 2 спільної для Женевських конвенцій про захист жертв війни 1949 року, ці конвенції, як і інші акти законів і звичаїв війни (міжнародного гуманітарного права), застосовуються до всіх випадків оголошеної війни чи будь-якого іншого збройного конфлікту, що може виникнути між двома чи більше Високими Договірними Сторонами, навіть якщо одна з них не визнає стану війни, у тому числі до всіх випадків часткової або цілковитої окупації Високої Договірної Сторони, навіть якщо ця окупація не натрапляє на жодний збройний спротив.

Таким чином, із 19.02.2014 до цього часу триває міжнародний збройний конфлікт, викликаний збройною агресією рф проти України, окупацією частини території України, що вказує на поширення дії на території України законів та звичаїв війни (норм міжнародного гуманітарного права).

У результаті вищезазначених подій майже вся територія Херсонської області з 24.02.2022 року знаходилась під окупацією зс рф. Починаючи з липня місяця до 11 листопада 2022 року Збройними силами України звільнено (деокуповано) частину території Херсонської області, яка знаходиться на правобережжі річки Дніпро.

З метою встановлення повного контролю над окупованими територіями Херсонської області, відшукування проукраїнськи налаштованих громадян, їх нелегального ув'язнення окупаційною владою рф створено низку незаконних правоохоронних органів, у тому числі не пізніше травня 2022 року - так зване «Главное управление МВД Херсонской области», у структурі якого утворено «Суворовский городской отдел полиции Главного управления МВД Херсонской области».

Достовірно знаючи про вищевказані обставини, громадянин України **Белов Микола Миколайович**, 11.11.1990 р.н., маючи трирічний досвід практичної роботи в органах внутрішніх справ України, звільнений 06.11.2015 з посади

старшого слідчого слідчого відділення Суворовського РВ Херсонського міського управління УМВС України в Херсонській області через скорочення штатів в спеціальному званні старший лейтенант міліції, розуміючи факт захоплення та подальшої окупації міста Херсон зс рф, а також те, що суверенітет України поширюється на всю її територію, Україна є унітарною державою, а її територія в межах існуючого кордону - цілісною і недоторканою, перебуваючи у невстановленому досудовим розслідуванням місці, 26.07.2022 (більш точний час досудовим розслідуванням не встановлено) умисно, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи суспільно небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, добровільно вирішив обійняти посаду в незаконному правоохоронному органі, створеному за місцем розташування захопленої адміністративної будівлі Херсонського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Херсонській області (далі – ХРУП) за адресою: м. Херсон, вул. Маяковського, 10.

Наказом керівника незаконного правоохоронного органу т.зв. «Главного управления МВД Херсонской области» № 24 л/с від 26.07.2022 громадянина України Белова М.М. призначено на посаду так званого «старшего следователя СО Суворовского городского отдела полиции Главного управления МВД Херсонской области» з 27 липня 2022 року, присвоєно спеціальне звання «старший лейтенант полиции».

Добровільно зайнявши вказану посаду, Белов М.М., перебуваючи на території міста Херсон з 27 липня 2022 року до моменту деокупації м. Херсона, а саме до 11.11.2022, активно публічно сприяв реалізації плану держави-агресора щодо придушення будь-яких проявів незгоди з визнанням політики окупаційної влади, нелегально ув'язнював цивільних осіб на території міста Херсон, проводив позасудові репресії над ними, примушував йти на негласну співпрацю, погрожуючи розправою.

Таким чином, Белов Микола Миколайович, 11.11.1990 року народження, підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 7 ст. 111-1 КК України, а саме у добровільному зайнятті громадянином України посади в незаконному правоохоронному органі, створеному на тимчасово окупованій території.

Крім того, громадянин України Белов Микола Миколайович, 11.11.1990 р.н., будучи колишнім працівником правоохоронного органу, маючи достатній рівень освіти, спеціальних знань і життєвий досвід, розуміючи факт збройного конфлікту, захоплення та подальшої окупації м. Херсона зс рф, а також те, що суверенітет України поширюється на всю її територію, Україна є унітарною державою, а її територія в межах існуючого кордону - цілісною і недоторканою, перебуваючи у м. Херсоні, 26 липня 2022 року, умисно, усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій, передбачаючи суспільно небезпечні наслідки та бажаючи їх настання, перейшов на бік ворога шляхом добровільного вступу на службу до правоохоронного органу, створеного російською федерацією на тимчасово окупованій території Херсонської області, після чого надавав безпосередню

допомогу державі-агресору (російській федерації) та її представникам у проведенні підривної діяльності проти України.

Так, наказом керівника незаконного правоохоронного органу т.зв. «Главного управления МВД Херсонской области» № 24 л/с от 26.07.2022 громадянина України Белова М.М. призначено на посаду «старшего следователя СО Суворовского городского отдела полиции Главного управления МВД Херсонской области» з 27 липня 2022 року.

Добровільно зайнявши вказану посаду, Белов М.М. з 27 липня 2022 року до моменту деокупації м. Херсона, а саме до 11.11.2022, діючи в умовах воєнного стану, знаходячись на території міста Херсон, активно публічно сприяв реалізації плану держави-агресора щодо придушення будь-яких проявів незгоди з визнанням політики окупаційної влади, проводив позасудові репресії над цивільними особами, приймав участь в їх нелегальних ув'язненнях, залишаючи цих осіб протягом усього часу ув'язнення без законодавчого захисту, примушував йти на негласну співпрацю, застосовував жорстоке поводження, утримуючи ув'язнених в нелюдських умовах.

Таким чином, Белов Микола Миколайович, 11.11.1990 року народження, підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 111 КК України, а саме у діянні, умисно вчиненому громадянином України на шкоду суверенітету, територіальній цілісності та недоторканності України (державна зрада): перехід на бік ворога в період збройного конфлікту, надання іноземній державі та її представникам допомоги в проведенні підривної діяльності проти України, вчинені в умовах воєнного стану.

Відповідно до Конвенції про захист цивільного населення під час війни, підписаної у м. Женеві 12.08.1949, учасниками якої є, зокрема, Україна та російська федерація (далі за текстом – Конвенція), сторони домовилися, що з особами, які не беруть активної участі в бойових діях, у тому числі з особами зі складу збройних сил, що склали зброю, а також із тими, хто «horsdecombat» унаслідок хвороби, поранення, затримання чи з будь-якої іншої причини, поводяться гуманно, без будь-якої ворожої дискримінації, причиною якої слугують раса, колір шкіри, релігія чи вірування, стать, походження чи майновий стан чи будь-які інші подібні критерії.

Із цієї метою є забороненими й залишатимуться забороненими будь-коли та будь-де такі діяння стосовно зазначених вище осіб:

- а) насилля над життям й особистістю, зокрема всі види вбивств, завдання каліцтва, жорстоке поводження й тортури;
- б) захоплення заручників;
- с) наруга над людською гідністю, зокрема образливе та принизливе поводження;
- д) засудження та застосування покарання без попереднього судового рішення, винесеного судом, який створено належним чином і який надає судові гарантії, визнані цивілізованими народами як необхідні.

Відповідно до положень ст. 27 Конвенції особи, що перебувають під

захистом, мають право за будь-яких обставин на особисту повагу, повагу до своєї честі, права на сім'ю, їхніх релігійних переконань та обрядів, звичок та звичаїв. До них завжди слід ставитися гуманно й захищати їх, зокрема, від будь-якого акту насильства чи залякування, від образ та цікавості натовпу.

З урахуванням положень стосовно здоров'я, віку та статі, сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, має право поводитися з усіма ними однаково, без жодної дискримінації, зокрема стосовно раси, релігії або політичних переконань.

Статтею 29 Конвенції передбачено, що сторона конфлікту, під владою якої є особи, що перебувають під захистом, відповідає за поведінку своїх представників із цими особами, причому це не знімає особистої відповідальності з таких представників.

Згідно зі ст. 32 Конвенції Високі Договірні Сторони спеціально дають згоду на те, що їм забороняється застосування будь-яких заходів, які можуть завдати фізичних страждань або призвести до знищення осіб, що перебувають під захистом, які є під їхньою владою. Ця заборона поширюється не лише на вбивства, тортури, тілесні покарання, калічення та медичні чи наукові дослідження, які не викликані потребою лікування особи, що перебуває під захистом, а й на будь-яке інше брутальне поведіння з боку як цивільних, так і військових властей.

Згідно із ст. 147 Конвенції серйозні порушення, про які йдеться у Конвенції, становлять такі порушення, що охоплюють такі дії, якщо їх здійснено проти осіб або власності, які перебувають під захистом цієї Конвенції: умисне вбивство, тортури або нелюдяне поведіння, зокрема біологічні експерименти, які умисно спричинять великі страждання чи серйозні травми тілу чи здоров'ю, нелегальна депортація чи переведення або нелегальне ув'язнення особи, що перебуває під захистом, примушення особи, що перебуває під захистом, служити в збройних силах ворожої держави, або умисне відбирання в особи, що перебуває під захистом, прав на справедливий і офіційний судовий процес, рекомендований цією Конвенцією, захоплення полонених і широкомасштабне руйнування і привласнення власності, не виправдане воєнною необхідністю, і здійснюване незаконним чином і безцільно.

Статтею 43 Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року (далі за текстом – Протокол I або Додатковий протокол I) передбачено, що збройні сили сторони, що перебуває в конфлікті, складаються з усіх організованих збройних сил, груп і підрозділів, що перебувають під командуванням особи, відповідальної перед цією стороною за поведінку своїх підлеглих, навіть якщо ця сторона представлена урядом чи властями, не визнаними супротивною стороною. Такі збройні сили підпорядковані внутрішній дисциплінарній системі, яка, поряд з іншим, забезпечує додержання норм міжнародного права, застосовуваних у період збройних конфліктів.

Особи, які входять до складу збройних сил сторони, що перебуває в конфлікті (крім медичного і духовного персоналу, про який йдеться у статті 33 Третьої конвенції, є комбатантами, тобто вони мають право брати безпосередню участь у воєнних діях.

Статтею 44 Додаткового протоколу I передбачено, що для сприяння

посиленню захисту цивільного населення від наслідків воєнних дій комбатанти зобов'язані відрізняти себе від цивільного населення в той час, коли вони беруть участь у нападі або у воєнній операції, що є підготовкою до нападу. Однак у зв'язку з тим, що під час збройних конфліктів бувають такі ситуації, коли через характер воєнних дій озброєний комбатант не може відрізнити себе від цивільного населення, він зберігає свій статус комбатанта за умови, що в таких ситуаціях він відкрито носить свою зброю.

Крім того, статтею 75 Додаткового протоколу I встановлено, що тією мірою, якою їх торкається ситуація, зазначена у статті 1 цього Протоколу, з особами, які перебувають під владою сторони, що бере участь у конфлікті, і не користуються сприятливим ставленням згідно з Женевськими Конвенціями або згідно з цим Протоколом, за всіх обставин поведуться гуманно, і вони, як мінімум, користуються захистом, передбаченим у цій статті, без будь-якої несприятливої різниці, заснованої на ознаках раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії чи віросповідання, політичних або інших переконань, національного чи соціального походження, майнового стану, народження чи іншого статусу або на яких-небудь інших подібних критеріях. Кожна сторона має з повагою ставитися до особи, честі, переконань та релігійних обрядів усіх таких осіб.

Поряд з цим згідно ч. 2 ст. 75 Додаткового протоколу I заборонені й будуть залишатися забороненими в будь-який час і в будь-якому місці такі дії, незалежно від того, чиняться вони представниками цивільних чи воєнних органів:

а) насильство над життям, здоров'ям і фізичним та психічним станом осіб, зокрема:

а.1) вбивство;

а.2) катування всіх видів - фізичні чи психічні;

б) знущання над людською гідністю, зокрема, принижуюче й образливе поведіння, примус до проституції чи непристойне посягання в будь-якій його формі.

В умовах міжнародного збройного конфлікту, значна частина території Херсонської області, починаючи з 24.02.2022 у тому числі місто Херсон – з 01.03.2022 по 11.11.2022, перебувала під контролем регулярних з'єднань і підрозділів збройних сил та інших військових формувань рф, підпорядкованих і скеровуваних ними російських радників та інструкторів, окупаційних адміністрацій рф.

У березні – жовтні 2022 року для досягнення основної мети щодо широкомасштабних нападів на цивільне населення, невстановленими досудовим розслідуванням військовими рф та представниками інших силових структур, за підтримки вищого керівництва рф, в захоплених приміщеннях державних органів і установ міста Херсон та області організовано місця для незаконного утримання, катування та жорстокого поведіння з цивільними особами, вчинення іншого фізичного і психологічного тиску для одержання інформації про проукраїнських активістів, противників окупаційної влади та подальшого схилення вищевказаних осіб до співпраці з державою – агресором.

Так, після 24.02.2022, але не пізніше 08.03.2022 (більш точний час та дату досудовим розслідуванням не встановлено) військовослужбовці внг рф,

перебуваючи за адресою: вулиця Маяковського, 10, місто Херсон, діючи за наказом та під керівництвом невстановлених осіб з числа керівного складу збройних формувань, силових структур, органів окупаційної влади рф захопили та встановили свій контроль над адміністративною будівлею ХРУП, що не було обумовлено воєнною необхідністю, а здійснено з метою незаконного утримання, застосування фізичного насильства та катування цивільного населення Херсонської області для отримання відомостей, що цікавили окупаційну владу та військових рф.

У подальшому, 26.07.2022 (більш точний час досудовим розслідуванням не встановлено) невстановлені особи з числа керівного складу збройних формувань, силових структур, органів окупаційної влади російської федерації залучили до реалізації спільного плану громадянина України Белова Миколу Миколайовича, 11.11.1990 року народження, який добровільно зайняв посаду так званого «старшего следователя СО Суворовского городского отдела полиции Главного управления МВД Херсонской области».

Белов М.М., перебуваючи в окупованому місті Херсон, діючи під керівництвом невстановлених осіб з числа керівного складу збройних формувань, силових структур, органів окупаційної влади рф, у період часу з 27.07.2022 до 11.11.2022, порушуючи ст.ст. 27, 32, 147 Конвенції та ст. 75 Додаткового протоколу I, будучи слідчим незаконно створеного правоохоронного органу, спільно та за попередньою змовою з іншими особами нелегально ув'язнював цивільних осіб у захопленому приміщенні ХРУП за адресою: [REDACTED], утримував ув'язнених в нелюдських умовах, з подальшою відмовою визнати таке позбавлення волі або повідомити про долю чи місце перебування цих осіб з метою залишення їх без законодавчого захисту протягом тривалого періоду часу, а також застосовував жорстоке поводження до цивільних осіб, шляхом катування останніх.

Так, 31 серпня 2022 року приблизно о 21.00 год. невстановлені досудовим розслідуванням військовослужбовці рф в кількості трьох осіб, діючи спільно та за попередньою змовою між собою, прибули до будинку за адресою: [REDACTED], для затримання потерпілого [REDACTED] року народження.

Знаходячись біля будинку вказані особи, порушуючи вимоги пункту 1 статті 27 (насильство) та статті 147 (нелегальне ув'язнення та нелюдяне поводження) Конвенції, нанесли удар невідомим предметом ззаду по голові потерпілого [REDACTED], від чого він втратив свідомість, та затримали цю цивільну особу, яка у складі Збройних Сил чи інших збройних формувань України не перебувала, жодної зброї не мала, участі у бойових діях не брала, тобто була особою, яка підпадає під захист ст. 4 Конвенції, як громадянин України, котрий не бере активної участі у бойових діях та опинився в ході окупації під владою сторони конфлікту (російської федерації).

У подальшому, в несвідомому стані, потерпілого перевезено та ув'язнено в одній із камер захопленої адміністративної будівлі ХРУП за адресою: вул. Маяковського, 10, м. Херсон, де він утримувався до 05.10.2022.

На третій день ув'язнення, а саме 02.09.2022 приблизно о 12.00 год. двоє невстановлених осіб, одягнутих у тактичний формений одяг зс рф, конвоювали

██████████ з камери до «слідчого» Белова М.М., який разом ще з однією невстановленою особою перебував в кабінеті, розташованому на третьому поверсі будівлі.

Белов М.М. відразу повідомив потерпілому, що являється слідчим у його «справі» та розпочав допит, не вказавши за яким фактом проводиться розслідування. Від Шевелева В.Р. вимагалась інформація про місцезнаходження знайомих з числа ЗСУ, органів поліції та прокуратури України, а також надання згоди на співпрацю з окупаційною владою. Не отримавши бажаних відповідей, Белов М.М., порушуючи вимоги пункту 1 статті 27 (заборона насильства), статті 147 (нелюдяне поводження) Конвенції та ст. 75 Додаткового протоколу I (катування), переслідуючи єдиний злочинний умисел та усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій як частини спільного діяння, за попередньою змовою з трьома присутніми невстановленими особами застосували до потерпілого фізичне насильство, що полягало у нанесенні ██████████ невстановленими особами не менше 30 ударів кулаками та ногами в область голови, спини, тулуба, верхніх та нижніх кінцівок. При цьому, за попередньо узгодженими ролями, Белов М.М. жестами ініціював перед трьома невстановленими особами нанесення тілесних ушкоджень потерпілому, контролював цей процес та припиняв вказані діяння у необхідний йому момент.

Після завершення так званого «допиту» та застосування фізичного насильства двома невстановленими особами потерпілий був конвойований та поміщений до камери утримання.

Також, 03.09.2022 в післяобідній час (більш точний час досудовим розслідуванням не встановлено) двоє невстановлених осіб, одягнутих у тактичний формений одяг зс рф конвоювали ██████████ з камери до «слідчого» Белова М.М., який перебував у своєму кабінеті разом ще з однією невстановленою особою.

Белов М.М. розпочав «допит» ██████████, вимагаючи інформацію, яка запитувалась днем раніше та згоду на співпрацю. Не отримавши бажаних відповідей Белов М.М., порушуючи вимоги пункту 1 статті 27 (заборона насильства), статті 147 (нелюдяне поводження) Конвенції та ст. 75 Додаткового протоколу I (катування), переслідуючи єдиний злочинний умисел та усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій як частини спільного діяння, за попередньою змовою з трьома присутніми невстановленими особами застосували до потерпілого фізичне насильство, що полягало у нанесенні ██████████ невстановленими особами не менше 30 ударів кулаками та ногами в область голови, спини, тулуба, верхніх та нижніх кінцівок. При цьому, за попередньо узгодженими ролями, Белов М.М. жестами ініціював перед трьома невстановленими особами нанесення тілесних ушкоджень потерпілому, контролював цей процес та припиняв вказані діяння у необхідний йому момент.

Після завершення так званого «допиту» та застосування фізичного насильства двома невстановленими особами потерпілий був конвойований та поміщений до камери утримання.

Надалі, 05.09.2022 приблизно о 12.00 год. двоє невстановлених осіб, одягнутих у тактичний формений одяг зс рф конвоювали [REDACTED] з камери до «слідчого» Белова М.М., який перебував у своєму кабінеті разом ще з однією невстановленою особою.

Белов М.М. розпочав «допит» [REDACTED], вимагаючи від нього інформацію, яка запитувалась раніше та надання згоди на співпрацю. Не отримавши бажаних відповідей Белов М.М., порушуючи вимоги пункту 1 статті 27 (заборона насильства), статті 147 (нелюдяне поводження) Конвенції та ст. 75 Додаткового протоколу I (катування), переслідуючи єдиний злочинний умисел та усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій як частини спільного діяння, за попередньою змовою з трьома присутніми невстановленими особами застосували до потерпілого фізичне насильство, що полягало у нанесенні [REDACTED] невстановленими особами не менше 30 ударів кулаками та ногами в область голови, спини, тулуба, верхніх та нижніх кінцівок. При цьому, за попередньо узгодженими ролями, Белов М.М. жестами ініціював перед трьома невстановленими особами нанесення тілесних ушкоджень потерпілому контролював цей процес, та припиняв вказані діяння у необхідний йому момент.

Після завершення так званого «допиту» та застосування фізичного насильства двома невстановленими особами потерпілий був конвойований та поміщений до камери утримання.

Крім того, 06.09.2022 приблизно о 12.00 год. двоє невстановлених осіб, одягнутих у тактичний формений одяг зс рф конвоювали [REDACTED] з камери до «слідчого» Белова М.М., який перебував у своєму кабінеті разом ще з однією невстановленою особою.

Белов М.М. розпочав «допит» [REDACTED], вимагаючи інформацію, яка запитувалась раніше та згоду на співпрацю. Не отримавши бажаних відповідей Белов М.М., порушуючи вимоги пункту 1 статті 27 (заборона насильства), статті 147 (нелюдяне поводження) Конвенції та ст. 75 Додаткового протоколу I (катування), переслідуючи єдиний злочинний умисел та усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій як частини спільного діяння, за попередньою змовою з трьома присутніми невстановленими особами застосували до потерпілого фізичне насильство, що полягало у нанесенні [REDACTED] невстановленими особами не менше 30 ударів кулаками та ногами в область голови, спини, тулуба, верхніх та нижніх кінцівок. При цьому, за попередньо узгодженими ролями, Белов М.М. жестами ініціював перед трьома невстановленими особами нанесення тілесних ушкоджень потерпілому, контролював цей процес та припиняв вказані діяння у необхідний йому момент.

Після завершення так званого «допиту» та застосування фізичного насильства двома невстановленими особами потерпілий був конвойований та поміщений до камери утримання.

Окрім цього, 08.09.2022 приблизно о 12.00 год. двоє невстановлених осіб, одягнутих у тактичний формений одяг зс рф конвоювали [REDACTED] з камери до «слідчого» Белова М.М., який перебував у своєму кабінеті разом ще з однією невстановленою особою.

Белов М.М. розпочав «допит» [REDACTED], вимагаючи інформацію, яка запитувалась раніше. Не отримавши бажаних відповідей Белов М.М., порушуючи вимоги пункту 1 статті 27 (заборона насильства), статті 147 (нелюдяне поводження) Конвенції та ст. 75 Додаткового протоколу I (катування), переслідуючи єдиний злочинний умисел та усвідомлюючи суспільно небезпечний характер своїх дій як частини спільного діяння, за попередньою змовою з трьома присутніми невстановленими особами застосували до потерпілого фізичне насильство, що полягало у нанесенні [REDACTED] невстановленими особами не менше 30 ударів прикладом автомата Калашникова, а також кулаками та ногами в область ребер, голови, спини, тулуба, верхніх та нижніх кінцівок, внаслідок чого, відповідно до висновку судово-медичної експертизи № 314 від 07.11.2023, потерпілому спричинено тілесні ушкодження у вигляді переломів тіл 9-го грудного хребця та 1-го поперекового хребця, 5-8 ребер справа, які відносяться до середньої тяжкості тілесних ушкоджень за ознакою тривалого розладу здоров'я. При цьому, за попередньо узгодженими ролями, Белов М.М. жестами ініціював перед трьома невстановленими особами нанесення тілесних ушкоджень потерпілому, контролював цей процес та припиняв зазначені діяння у необхідний йому момент.

Від вказаних протиправних дій потерпілий самостійно не міг пересуватись та двоє військових рф, які застосовували насильство на допиті, віднесли його до камери.

Після застосування фізичного насильства медична допомога потерпілому [REDACTED] не надавалась, що є грубим порушенням пункту «а» статті 3 Конвенції в частині заборони жорстокого поводження з особою.

Під час нелегального ув'язнення [REDACTED], так званий слідчий Белов М.М., спільно та за попередньою змовою з іншими невстановленими особами, постійно утримували потерпілого у виснажливих для людського організму антисанітарних умовах, непридатних для тривалого перебування людини, обмежували у наданні їжі та води, не надавали предмети гігієни або можливості прийняти душ, тобто він перебував в умовах, які загрожували його життю та здоров'ю, але не мав можливості вільно залишити місце утримання, чим порушено вимоги ст. 147 Конвенції (нелюдяне поводження).

Лише 05.10.2022 приблизно о 17.15 год. (більш точний час досудовим розслідуванням не встановлено), після підписання за вимогою Белова М.М. документів про відсутність будь-яких претензій, а також надання зобов'язання щоденно йому телефонувати, потерпілого [REDACTED] звільнено з місця незаконного утримання, без складання та надання будь-яких документів щодо підстав затримання та ув'язнення.

Отже, Белов М.М. за попередньою змовою з іншими невстановленими досудовим розслідуванням особами, вчинив дії, спрямовані на порушення законів та звичаїв війни, що виражалось у жорстокому поводженні з цивільним населенням, а саме: завданні сильних фізичних (побоїв і тілесних ушкоджень) незаконно утримуваному потерпілому [REDACTED], тобто у вчиненні катувань останнього, а також утриманні потерпілого [REDACTED] в камерах непристосованих до тривалого перебування осіб, в антисанітарних умовах, позбавленні їжі та води (нелюдяне поводження); та вчиненні інших порушень

законів та звичаїв війни, що виразилось у нелегальному ув'язненні цивільної особи, котра перебуває під захистом, чим порушив ст.ст. 27 (заборона насильства), 32 (катування), 147 (нелегальне ув'язнення, катування та нелюдяне поводження) Конвенції та ст. 75 Додаткового протоколу I (катування).

Таким чином, Белов Микола Миколайович, 11.11.1990 року народження, підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України, а саме у жорстокому поводженні з цивільним населенням та інших порушеннях законів та звичаїв війни, що передбачені міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, вчинених за попередньою змовою групою осіб.

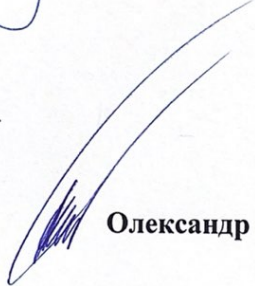
Старший слідчий відділу розслідування
злочинів, учинених в умовах збройного конфлікту,
СУ ГУНП в Херсонській області
капітан поліції

Микола Миколайович ЛОБАНОВ

ПОГОДЖУЮ

Прокурор групи прокурорів
у кримінальному провадженні –
прокурор Херсонської
окружної прокуратури
Херсонської області

Олександр Юрійович ГОЛУБЦОВ

ПАМ'ЯТКА

про процесуальні права та обов'язки підозрюваного

Одночасно підозрюваному Белову М.М. роз'яснені права та обов'язки підозрюваного, передбачені ст. 42 КПК України, а саме:

Підозрюваний, обвинувачений має право:

- 1) знати, у вчиненні якого кримінального правопорушення його підозрюють;
- 2) бути чітко і своєчасно повідомленим про свої права, а також отримати їх роз'яснення у разі необхідності;
- 3) на першу вимогу мати захисника і побачення з ним до першого та перед кожним наступним допитом з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, на присутність захисника під час допиту та інших процесуальних дій, на відмову від послуг захисника в будь-який момент кримінального провадження, на отримання послуг захисника за рахунок держави у випадку відсутності коштів на оплату таких послуг;
- 4) не говорити нічого з приводу підозри проти нього або у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;
- 5) давати пояснення, показання з приводу підозри чи в будь-який момент відмовитися їх давати;
- 6) вимагати перевірки обґрунтованості затримання;
- 7) у разі затримання – негайне повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших осіб про затримання і місце свого перебування;
- 8) збирати і подавати слідчому, прокурору, слідчому судді докази;
- 9) брати участь у проведенні процесуальних дій;
- 10) під час проведення процесуальних дій ставити запитання, подавати свої зауваження та заперечення щодо порядку проведення дій, які заносяться до протоколу;
- 11) застосовувати з дотриманням вимог КПК України технічні засоби при проведенні процесуальних дій, в яких він бере участь. Слідчий, прокурор, слідчий суддя, суд мають право заборонити застосовування технічних засобів при проведенні окремої процесуальної дії чи на певній стадії кримінального провадження з метою нерозголошення відомостей, які містять таємницю, що охороняється законом, чи стосуються інтимного життя особи, про що виноситься вмотивована постанова (ухвала);
- 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;
- 13) заявляти відводи;
- 14) ознайомлюватися з матеріалами досудового розслідування, та вимагати відкриття матеріалів;
- 15) одержувати копії процесуальних документів та письмові повідомлення;
- 16) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, прокурора, слідчого судді;
- 17) вимагати відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, в порядку, визначеному законом, а також відновлення репутації, якщо підозра, обвинувачення не підтвердились;

18) користуватись рідною мовою, отримувати копії процесуальних документів рідною або іншою мовою, якою він володіє, та в разі необхідності користуватися послугами перекладача за рахунок держави.

Підозрюваний, який є іноземцем і тримається під вартою, має право на зустрічі з представником дипломатичної чи консульської установи своєї держави, яку йому зобов'язана забезпечити адміністрація місця ув'язнення.

Підозрюваний зобов'язаний:

1) прибувати за викликом до суду, а в разі неможливості прибути за викликом у призначений строк – заздалегідь повідомити про це суд;

2) виконувати обов'язки, покладені на нього рішенням про застосування заходів забезпечення кримінального провадження;

3) підкорятися законним вимогам та розпорядженням слідчого, прокурора, слідчого судді, суду.

На всіх стадіях кримінального провадження підозрюваний має право *примиритися з потерпілим і укласти угоду про примирення*. У передбачених законом України про кримінальну відповідальність та КПК України випадках примирення є підставою для закриття кримінального провадження.

Додаткові права підозрюваного у разі здійснення щодо нього спеціального досудового розслідування або спеціального судового провадження

Стаття 52. Обов'язкова участь захисника

1. Участь захисника є обов'язковою у кримінальному провадженні щодо особливо тяжких злочинів. У цьому випадку участь захисника забезпечується з моменту набуття особою статусу підозрюваного.

2. В інших випадках обов'язкова участь захисника забезпечується у кримінальному провадженні:

8) щодо осіб, стосовно яких здійснюється спеціальне досудове розслідування або спеціальне судове провадження. - з моменту прийняття відповідного процесуального рішення.

Стаття 54. Відмова від захисника або його заміна

1. Підозрюваний, обвинувачений має право відмовитися від захисника або замінити його.

2. Якщо підозрюваний, обвинувачений наполягає на відмові від захисника, слідчий, прокурор, слідчий суддя чи суд зобов'язані організувати зустріч захисника з підозрюваним, обвинуваченим. У разі якщо підозрюваний, обвинувачений особисто та безпосередньо повідомляє захиснику про небажання мати захисника, заміну захисника після конфіденційної розмови із захисником, така відмова або заміна фіксується у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання.

Не є підставою для відмови слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом в зустрічі захисника з підозрюваним, обвинуваченим наявність письмової заяви про відмову підозрюваного, обвинуваченого від захисника або письмового клопотання про його заміну до внесення відповідної інформації до протоколу процесуальної дії або журналу судового засідання.

Відмова уповноваженою особою в зустрічі підозрюваного, обвинуваченого із захисником, стосовно якого є заява про відмову чи клопотання про заміну, до відповідної фіксації у протоколі процесуальної дії або журналі судового засідання тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

3. Відмова від захисника не приймається у випадку, якщо його участь є обов'язковою. У такому випадку, якщо підозрюваний, обвинувачений відмовляється

від захисника і не залучає іншого захисника, захисник повинен бути залучений у порядку, передбаченому статтею 49 цього Кодексу, для здійснення захисту за призначенням.

Глава 24-1

ОСОБЛИВОСТІ СПЕЦІАЛЬНОГО ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стаття 297-1. Загальні положення спеціального досудового розслідування

1. Спеціальне досудове розслідування (in absentia) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень цієї глави.

2. Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочинів, передбачених статтями 109, 110, 110-2, 111, 111-1, 111-2, 112, 113, 114, 114-1, 114-2, 115, 116, 118, частиною другою статті 121, частиною другою статті 127, частинами другою і третьою статті 146, статтями 146-1, 147, частинами другою - п'ятою статті 191 (у випадку зловживання службовою особою своїм службовим становищем), статтями 209, 255-258, 258-1, 258-2, 258-3, 258-4, 258-5, 348, 364, 364-1, 365, 365-2, 368, 368-2, 368-3, 368-4, 369, 369-2, 370, 379, 400, 408, 436, 436-1, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447 Кримінального кодексу України, стосовно підозрюваного, крім неповнолітнього, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочину, вчиненого підозрюваним, стосовно якого уповноваженим органом прийнято рішення про передачу його для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

Здійснення спеціального досудового розслідування щодо інших злочинів не допускається, крім випадків, коли злочини вчинені особами, які переховуються від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошені у міжнародний розшук, та розслідуються в одному кримінальному провадженні із злочинами, зазначеними у цій частині, а виділення матеріалів щодо них може негативно вплинути на повноту досудового розслідування та судового розгляду.

3. Якщо у кримінальному провадженні повідомлено про підозру декільком особам, слідчий, прокурор вправі звернутися до слідчого судді із клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких наявні передбачені частиною другою цієї статті підстави, а стосовно інших підозрюваних подальше досудове розслідування у цьому самому кримінальному провадженні здійснюватиметься згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

Стаття 297-2. Клопотання слідчого, прокурора про здійснення спеціального досудового розслідування

1. З клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді має право звернутися прокурор або слідчий за погодженням з прокурором.

2. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, передбачених цим Кодексом, крім передбачених абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на обставини;

4) відомості про те, що підозрюваний виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, та/або відомості про оголошення підозрюваного в міжнародний розшук;

5) виклад обставин про те, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду з метою ухилення від кримінальної відповідальності;

6) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

3. У клопотанні про здійснення спеціального досудового розслідування з підстави, передбаченої абзацом другим частини другої статті 297-1 цього Кодексу, зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, що дають підстави підозрювати особу у вчиненні кримінального правопорушення, і посилання на такі обставини;

4) матеріали, що підтверджують прийняття уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та факт обміну;

5) перелік свідків, яких слідчий, прокурор вважає за необхідне допитати під час розгляду клопотання.

Стаття 297-3. Розгляд клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування розглядається слідчим суддею не пізніше десяти днів з дня його надходження до суду за участі особи, яка подала клопотання, та захисника.

Якщо підозрюваний самотійно не залучив захисника, слідчий суддя зобов'язаний вжити необхідних заходів для залучення захисника.

2. Слідчий суддя, встановивши, що клопотання подано без додержання вимог статті 297-2 цього Кодексу, повертає його прокурору, слідчому, про що постановляє ухвалу.

3. Під час розгляду клопотання слідчий суддя має право за клопотанням сторін кримінального провадження або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Стаття 297-4. Вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування

1. Слідчий суддя відмовляє у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, якщо прокурор, слідчий не доведе, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

2. Під час вирішення питання про здійснення спеціального досудового розслідування слідчий суддя зобов'язаний врахувати наявність достатніх доказів для підозри особи щодо якої подано клопотання у вчиненні кримінального правопорушення.

3. За наслідками розгляду клопотання слідчий суддя постановляє ухвалу, в якій зазначає мотиви задоволення або відмови у задоволенні клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування.

Якщо у справі декілька підозрюваних, слідчий суддя постановляє ухвалу лише стосовно тих підозрюваних, щодо яких існують обставини, передбачені частиною другою статті 297-1 цього Кодексу.

Повторне звернення з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування до слідчого судді в одному кримінальному провадженні не допускається, крім випадків наявності нових обставин, які підтверджують, що підозрюваний переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук, та/або уповноваженим органом прийнято рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого та такий обмін відбувся.

4. Копія ухвали надсилається прокурору, слідчому та захиснику.

5. Якщо підозрюваний, стосовно якого слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, затриманий або добровільно з'явився до органу досудового розслідування, подальше досудове розслідування щодо нього здійснюється згідно із загальними правилами, передбаченими цим Кодексом.

6. Відомості щодо підозрюваних, стосовно яких слідчим суддею постановлено ухвалу про здійснення спеціального досудового розслідування, невідкладно, але не пізніше 24 годин після постановлення ухвали, вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань і публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Стаття 297-5. Порядок вручення процесуальних документів підозрюваному при здійсненні спеціального досудового розслідування

1. Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування надсилаються за останнім відомим місцем його проживання чи перебування та обов'язково публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора. З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на

офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

Повістки про виклик підозрюваного у разі здійснення спеціального досудового розслідування у зв'язку з прийняттям уповноваженим органом рішення про передачу підозрюваного для обміну як військовополоненого публікуються в засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

З моменту опублікування повістки про виклик у засобах масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора підозрюваний вважається належним чином ознайомленим з її змістом.

2. Копії процесуальних документів, що підлягають врученню підозрюваному, надсилаються захиснику.

Про підозру мені повідомлено, повідомлення про підозру та пам'ятка про процесуальні права та обов'язки вручені, права підозрюваного оголошені та роз'яснені.

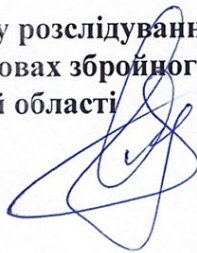
Підозрюваний _____

Захисник _____

« » год. « » хвилин « » _____ 2024 року.

Повідомлення про підозру вручив та права роз'яснив:

**Старший слідчий відділу розслідування
злочинів, учинених в умовах збройного конфлікту,
СУ ГУНП в Херсонській області
капітан поліції**

Микола Миколайович ЛОБАНОВ